Заклад вищої освіти
«ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «Україна»

ВІННИЦЬКИЙ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
кафедра реабілітаційних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Вінницького
соціально-економічного
інститутуУніверситету
«Україна»

_____Г.В. Давиденко

«_29_» _____08_____2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК 2.3 Анатомія людини

(шифр і назва освітньої компоненти)

освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»
освітнього рівня перший (бакалаврський) рівень
галузь знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
Спеціальність І7 «Терапія та реабілітація»
Спеціалізація І7.01 «Фізична терапія»

Вид освітньої компоненти: обов'язкова
Обсяг, кредитів: 8 кредитів ЄКТС (240 годин)
у т.ч. на курсову роботу (проєкт): не передбачено
Форма підсумкового контролю: залік (1 семестр), іспит (2 семестр)

Вінниця – 2026 рік

Робоча програма освітньої компоненти **«Анатомія людини»**
для здобувачів освіти за галуззю знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», спеціальністю І7 «Терапія та реабілітація», спеціалізацією І7.01 «Фізична терапія».
«_28_» _____08____ 2026 року. 27 с.

Розробник: Башинська Олена Іванівна, завідувач кафедри реабілітаційних технологій Вінницького соціально-економічного інституту, кандидат медичних наук, доцент.

Викладач: Башинська Олена Іванівна, завідувач кафедри реабілітаційних технологій Вінницького соціально-економічного інституту, кандидат медичних наук, доцент.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри реабілітаційних технологій Вінницького соціально-економічного інституту

Протокол від « 28 » серпня 2026 року, № 1

Завідувач кафедри

Реабілітаційних технологій _____ Башинська О.І.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівникомпроектної групи) Фізична терапія, ерготерапія

(назва освітньої програми)

«20 » серпня 2026 року

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи)

_____ ЛєсніченкоН.П.

ПРОЛОНГАЦІЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Навчальний рік	**2026/2027**	**20___/20___**	**20___/20___**	**20___/20___**
Дата засідання кафедри				
№ протоколу				
Підпис завідувача кафедри				

Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу http://vo.ukraine.edu.ua/ за адресою: https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=4087

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-професійний ступень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання здобуття освіти</td><td>заочна форма навчання здобуття освіти</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальний обсяг кредитів – 8</td><td>Галузь знань
I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення</td><td colspan="2">Вид дисципліни
обов’язкова
(загальноуніверситетська, обов’язкова чи за вибором здобувачв)</td></tr>
<tr><td>Спеціальність
I7__Терапія та реабілітація</td><td colspan="2">Цикл підготовки
професійної</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td rowspan="2">Спеціалізація
I7 .01 Фізична терапія</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат 10</td><td rowspan="3">Мова викладання, навчання та оцінювання:
українська</td><td colspan="2" rowspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>Загальний обсяг годин – 240</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин для денної форми здобуття освіти:
аудиторних – 2
самостійної роботи студента – 3,5
Частка аудиторних занять становить:
для денної форми здобуття освіти – ___%
для заочної форми здобуття освіти – ___%</td><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>44год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>–</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>136</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:
6 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Освітній ступінь:
бакалавр</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид семестрового контролю: залік екзамен</td></tr>
</table>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Мета: формування у здобувачів освіти цілісного системного уявлення про будову організму людини, топографію та взаємозв'язок органів і систем, закономірності нормального та індивідуального розвитку, анатомічні основи рухових функцій і структурно-функціональні зв'язки, необхідні для подальшого опанування медико-біологічних та професійно орієнтованих компонент і практичної діяльності у фізичній терапії.

Завдання: забезпечити засвоєння міжнародної анатомічної термінології; сформувати знання про будову та топографію опорно-рухового апарату, внутрішніх органів, нервової, серцево-судинної, лімфатичної, ендокринної та сенсорних систем; навчити ідентифікувати анатомічні структури та аналізувати їх структурно-функціональні взаємозв'язки; сформувати вміння користуватися анатомічними орієнтирами, осями, площинами, атласами та цифровими 3D-ресурсами; розвинути здатність інтерпретувати нормальну, вікову, статеву та індивідуальну анатомічну мінливість у професійно орієнтованих ситуаціях.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

У результаті вивчення компоненти освітньої програми здобувач освіти повинен

знати:

- анатомічну термінологію, анатомічні осі, площини та принципи топографічного опису тіла людини;
- будову кісток, їх з'єднань, м'язів і фасцій, анатомічні основи рухів та біомеханічних взаємозв'язків;
- будову, топографію та взаєморозташування органів травної, дихальної, сечової, статевої, ендокринної та імунної систем;
- будову центральної, периферичної та автономної нервової систем, органів чуття;
- будову серця, кровоносних і лімфатичних судин, основні закономірності крово- та лімфообігу;
- закономірності нормального й індивідуального розвитку, вікові та статеві особливості будови організму;
- анатомічні орієнтири, що використовуються під час спостереження, пальпації, антропометрії та інших базових вимірювань у фізичній терапії;
- структурно-функціональні взаємозв'язки, необхідні для подальшого вивчення фізіології, біомеханіки, клінічної кінезіології та професійно орієнтованих компонент.

вміти:

- демонструвати, розпізнавати й описувати анатомічні структури на моделях, атласах, зображеннях та навчальних препаратах;

- визначати топографо-анатомічні взаємовідносини органів і систем органів;

- застосовувати українські та латинські анатомічні терміни відповідно до міжнародної анатомічної номенклатури;

- аналізувати зв'язок будови опорно-рухового апарату з руховими функціями людини;

- використовувати анатомічні орієнтири, осі та площини під час опису положення, рухів і результатів базових структурних вимірювань;

- враховувати вікові, статеві та індивідуальні анатомічні особливості при інтерпретації навчальних і професійно орієнтованих ситуацій;

- здійснювати пошук, критичний добір і опрацювання навчальної та наукової інформації з анатомії;

- застосовувати анатомічні знання як основу для подальшого опанування медико-біологічних і професійних освітніх компонент фізичної терапії.

Компетентності які формує компонента:

ЗК 03. Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК 01. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові і пов’язані з ними функції, що забезпечують активність і участь особи.
СК 02. Здатність враховувати у практичній діяльності медико- біологічні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, пов’язані з практикою фізичної терапії.
СК 03. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність з фізичної терапії осіб різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп.
СК 04. Здатність виконувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії для збору якісних (спостереження, опитування) і кількісних (вимірювання та тестування) даних, пов'язаних з фізичним станом пацієнта/клієнта, його функціональними можливостями, активністю та участю.
СК 08. Здатність ефективно спілкуватися, зокрема навчати пацієнта/клієнта, його родину й опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та обмежень життєдіяльності та популяризувати здоровий спосіб життя.
СК 09. Здатність надавати домедичну допомогу під час виникнення невідкладних станів.

Очікувані результати навчання:

РН 07. Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати зв’язки різних елементів.
РН 08. Надавати домедичну допомогу при невідкладних станах.
РН 14. Провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність.
РН 15. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні засоби реабілітації.

4. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

4.1. Анотація освітньої компоненти

Освітня компонента «Анатомія людини» належить до обов'язкових компонент циклу професійної підготовки. Її зміст охоплює систематичну, топографічну та функціональну анатомію людини з акцентом на анатомічні основи руху, орієнтири для професійного обстеження у фізичній терапії та взаємозв'язок будови з функцією.

Змістовий модуль 1. Остеосиндесмологія.

Тема 1. Анатомія як наука. Осі та площини в анатомії. Кістка як орган. Будова кісток. Структура скелета. Анатомічна номенклатура.

Тема 2. Загальна будова хребця. Особливості будови шийних, грудних і поперекових хребців. Крижова і куприкова кістки. Ребра. Груднина.

Тема 3. Загальна артрологія. Класифікація і будова суглобів. Біомеханіка суглобів. З'єднання хребців.

Тема 4. З'єднання хребтового стовпа з черепом. З'єднання ребер і груднини.

Тема 5. З'єднання ребер з хребтом. Грудна клітка в цілому. Хребтовий стовп у цілому.

Тема 6. Кістки мозкового і лицевого відділів черепа. Склепіння, зовнішня і внутрішня основа черепа. З'єднання кісток черепа. Скронево-нижньощелепний суглоб.

Тема 7. Будова кісток верхньої кінцівки. З'єднання кісток верхньої кінцівки.

Тема 8. Будова кісток нижньої кінцівки. З'єднання кісток тазу. Таз у цілому, статеві відмінності тазу.

Тема 9. З'єднання кісток вільної нижньої кінцівки. Суглоби стопи. Склепіння стопи.

Змістовий модуль 2. Міологія.

Тема 1. М'язи і фасції спини. М'язи і фасції грудей. Діафрагма.

Тема 2. М'язи і фасції живота. Піхва прямого м'яза живота. Пахвинний канал. Біла лінія живота. Ділянки передньої стінки живота.

Тема 3. М'язи і фасції голови. М'язи і фасції шиї. Топографія шиї.

Тема 4. М'язи верхньої кінцівки. Фасції та топографія м'язів верхньої кінцівки.

Тема 5. М'язи нижньої кінцівки. Фасції та топографія м'язів нижньої кінцівки.

Тема 6. Модульний контроль з анатомії опорно-рухового апарату.

Змістовий модуль 3. Спланхнологія.

Тема 1. Загальна спланхнологія. Принципи будови травної трубки і травних залоз. Ротова порожнина, глотка, стравохід, шлунок. Тонка і товста кишки: топографія, будова, відмінності.

Тема 2. Печінка і підшлункова залоза. Очеревина, її похідні та функції. Органи імунної та ендокринної систем.

Тема 3. Загальна будова дихальної системи. Носова порожнина. Приносові пазухи. Гортань. Легені та плевра.

Тема 4. Органи сечової системи. Чоловічі та жіночі статеві органи.

Змістовий модуль 4. Центральна нервова система та органи чуття.

Тема 1. Структура центральної нервової системи. Спинний мозок. Відділи головного мозку. Стовбурова частина головного мозку.

Тема 2. Кінцевий мозок. Топографія білої речовини. Бічні шлуночки. Базальні ядра. Утворення та шляхи циркуляції спинномозкової рідини. Чутливі та рухові провідні шляхи.

Тема 3. Органи зору та слуху. Черепні нерви.

Змістовий модуль 5. Серцево-судинна, лімфатична та периферична нервова системи.

Тема 1. Серцево-судинна система. Серце. Судини великого та малого кіл кровообігу. Судини голови та шиї.

Тема 2. Судини грудної порожнини. Судини черевної порожнини.

Тема 3. Судини верхньої кінцівки. Судини поясу та вільної верхньої кінцівки.

Тема 4. Судини нижньої кінцівки. Судини тазу та вільної нижньої кінцівки.

Тема 5. Лімфатична система. Будова лімфатичних судин і вузлів. Основні шляхи відтоку лімфи.

Тема 6. Спинномозкові нерви. Шийне сплетення. Плечове сплетення: топографія, гілки, ділянки іннервації.

Тема 7. Грудні нерви. Поперекове і крижове сплетення: топографія, гілки, ділянки іннервації.

Тема 8. Автономна нервова система. Симпатичний і парасимпатичний відділи.

Освітні компоненти, вивчення яких обов'язково передує цій дисципліні: ОПП не визначає обов'язкових попередніх освітніх компонент; «Анатомія людини» починається з 1 семестру.

Міжпредметні зв'язки: відповідно до структурно-логічної схеми ОПП результати вивчення анатомії використовуються під час опанування «Біохімії», «Фізіології людини», «Біомеханіки та клінічної кінезіології», а надалі — інших медико-біологічних і професійно орієнтованих компонент фізичної терапії.

4.2. Структура освітньої компоненти

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт (денна форма)							Форми роботи та методи контролю знань
	Усього	л	сем	пр	лаб	інд	с.р.	
І семестр								
Змістовий модуль 1. Остеосиндесмологія								
Тема 1. Анатомія як наука. Осі та площини в анатомії. Кістка як орган. Будова кісток. Структура скелета. Анатомічна номенклатура.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 2. Загальна будова хребця. Особливості будови шийних, грудних і поперекових хребців. Крижова і куприкова кістки. Ребра. Груднина.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 3. Загальна артрологія. Класифікація і будова суглобів. Біомеханіка суглобів. З'єднання хребців.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 4. З'єднання хребтового стовпа з черепом. З'єднання ребер і груднини.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 5. З'єднання ребер з хребтом. Грудна клітка в цілому. Хребтовий стовп у цілому.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 6. Кістки мозкового і лицевого відділів черепа. Склепіння, зовнішня і внутрішня основа черепа. З'єднання кісток черепа. Скронево-нижньощелепний суглоб.	8	2					4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 7. Будова кісток верхньої кінцівки. З'єднання кісток верхньої кінцівки.	8	2					4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 8. Будова кісток нижньої кінцівки. З'єднання кісток тазу. Таз у цілому, статеві відмінності тазу.	8	2					4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 9. З'єднання кісток вільної нижньої кінцівки. Суглоби стопи. Склепіння стопи.	8	2					4	АР; СР; опитування/тестування
Разом за змістовий модуль 1. остеосиндесмологія	**72**	**18**		**10**			**36**	
Змістовий модуль 2. Міологія								
Тема 10. М'язи і фасції спини. М'язи і фасції грудей. Діафрагма.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 11. М'язи і фасції живота. Піхва прямого м'яза живота. Пахвинний канал. Біла лінія живота. Ділянки передньої стінки живота.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 12. М'язи і фасції голови. М'язи і фасції шиї. Топографія шиї.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 13. М'язи верхньої кінцівки. Фасції та топографія м'язів верхньої кінцівки.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт (денна форма)							Форми роботи та методи контролю знань
	Усього	л	сем	пр	лаб	інд	с.р.	
Тема 14. М’язи нижньої кінцівки. Фасції та топографія м’язів нижньої кінцівки.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 15. Модульний контроль з анатомії опорно-рухового апарату.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Разом за змістовий модуль 2. міологія	**48**	**12**		**12**			**24**	
II семестр								
Змістовий модуль 3. Спланхнологія								
Тема 16. Загальна спланхнологія. Принципи будови травної трубки і травних залоз. Ротова порожнина, глотка, стравохід, шлунок. Тонка і товста кишки: топографія, будова, відмінності.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 17. Печінка і підшлункова залоза. Очеревина, її похідні та функції. Органи імунної та ендокринної систем.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 18. Загальна будова дихальної системи. Носова порожнина. Приносові пазухи. Гортань. Легені та плевра.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 19. Органи сечової системи. Чоловічі та жіночі статеві органи.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Разом за змістовий модуль 3. спланхнологія	**32**	**8**		**8**			**16**	
Змістовий модуль 4. Центральна нервова система та органи чуття								
Тема 20. Структура центральної нервової системи. Спинний мозок. Відділи головного мозку. Стовбурова частина головного мозку.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 21. Кінцевий мозок. Топографія білої речовини. Бічні шлуночки. Базальні ядра. Утворення та шляхи циркуляції спинномозкової рідини. Чутливі та рухові провідні шляхи.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 22. Органи зору та слуху. Черепні нерви.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Разом за змістовий модуль 4. центральна нервова система та органи чуття	**24**	**6**		**6**			**12**	
Змістовий модуль 5. Серцево-судинна, лімфатична та периферична нервова системи								
Тема 23. Серцево-судинна система. Серце. Судини великого та малого кіл кровообігу. Судини голови та шиї.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 24. Судини грудної порожнини. Судини черевної порожнини.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 25. Судини верхньої кінцівки. Судини поясу та вільної верхньої кінцівки.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт (денна форма)							Форми роботи та методи контролю знань
	Усього	л	сем	пр	лаб	інд	с.р.	
Тема 26. Судини нижньої кінцівки. Судини тазу та вільної нижньої кінцівки.	8	2		2			4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 27. Лімфатична система. Будова лімфатичних судин і вузлів. Основні шляхи відтоку лімфи.	8	2					4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 28. Спинномозкові нерви. Шийне сплетення. Плечове сплетення: топографія, гілки, ділянки іннервації.	8	2					4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 29. Грудні нерви. Поперекове і крижове сплетення: топографія, гілки, ділянки іннервації.	8	2					4	АР; СР; опитування/тестування
Тема 30. Автономна нервова система. Симпатичний і парасимпатичний відділи.	8	2					4	АР; СР; опитування/тестування
Разом за змістовий модуль 5. серцево-судинна, лімфатична та периферична нервова системи	**64**	**16**		**8**			**32**	
Усього за освітню компоненту	**240**	**60**		**44**			**136**	

Примітки. АР – аудиторна робота, СР – самостійна робота. Заочна форма за ОПП не передбачена та в таблиці не відображається. Форми контролю можуть включати усне опитування, тестування, роботу з анатомічними моделями, атласами та зображеннями, практичні завдання, модульний контроль.

4.2.2. Навчально-методична картка освітньої компоненти «Анатомія людини»

Разом: 240 год, лекції – 60 год, практичні заняття – 60 год, самостійна робота – 120 год; 1 семестр – залік, 2 семестр – іспит.

Змістовий модуль	Теми	Лекції, год	Практичні, год	Самостійна робота, год	Основні форми контролю	Семестр
Змістовий модуль 1. Остеосиндесмологія	1–9	18	18	36	поточне опитування/тестування; практичне розпізнавання; модульний контроль	1
Змістовий модуль 2. Міологія	10–15	12	12	24	поточне опитування/тестування; практичне розпізнавання; модульний контроль	1
Змістовий модуль 3. Спланхнологія	16–19	8	8	16	поточне опитування/тестування; практичне розпізнавання; модульний контроль	2
Змістовий модуль 4. Центральна нервова система та органи чуття	20–22	6	6	12	поточне опитування/тестування; практичне розпізнавання; модульний контроль	2
Змістовий модуль 5. Серцево-судинна, лімфатична та периферична нервова системи	23–30	16	16	32	поточне опитування/тестування; практичне розпізнавання; модульний контроль	2

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

4.3.2. Теми практичних занять

Заняття	Тема	Кількість годин
1	Анатомія як наука. Осі та площини в анатомії. Кістка як орган. Будова кісток. Структура скелета. Анатомічна номенклатура.	2
2	Загальна будова хребця. Особливості будови шийних, грудних і поперекових хребців. Крижова і куприкова кістки. Ребра. Груднина.	2
3	Загальна артрологія. Класифікація і будова суглобів. Біомеханіка суглобів. З'єднання хребців.	2
4	З'єднання хребтового стовпа з черепом. З'єднання ребер і груднини.	2
5	З'єднання ребер з хребтом. Грудна клітка в цілому. Хребтовий стовп у цілому.	2
6	Кістки мозкового і лицевого відділів черепа. Склепіння, зовнішня і внутрішня основа черепа. З'єднання кісток черепа. Скронево-нижньощелепний суглоб.	2
7	Будова кісток верхньої кінцівки. З'єднання кісток верхньої кінцівки.	2
8	Будова кісток нижньої кінцівки. З'єднання кісток тазу. Таз у цілому, статеві відмінності тазу.	2
9	З'єднання кісток вільної нижньої кінцівки. Суглоби стопи. Склепіння стопи.	2
10	М'язи і фасції спини. М'язи і фасції грудей. Діафрагма.	2
11	М'язи і фасції живота. Піхва прямого м'яза живота. Пахвинний канал. Біла лінія живота. Ділянки передньої стінки живота.	2
12	М'язи і фасції голови. М'язи і фасції шиї. Топографія шиї.	2
13	М'язи верхньої кінцівки. Фасції та топографія м'язів верхньої кінцівки.	2
14	М'язи нижньої кінцівки. Фасції та топографія м'язів нижньої кінцівки.	2
15	Модульний контроль з анатомії опорно-рухового апарату.	2
16	Загальна спланхнологія. Принципи будови травної трубки і травних залоз. Ротова порожнина, глотка, стравохід, шлунок. Тонка і товста кишки: топографія, будова, відмінності.	2
17	Печінка і підшлункова залоза. Очеревина, її похідні та функції. Органи імунної та ендокринної систем.	2
18	Загальна будова дихальної системи. Носова порожнина. Приносові пазухи. Гортань. Легені та плевра.	2
19	Органи сечової системи. Чоловічі та жіночі статеві органи.	2
20	Структура центральної нервової системи. Спинний мозок. Відділи головного мозку. Стовбурова частина головного мозку.	2
21	Кінцевий мозок. Топографія білої речовини. Бічні шлуночки. Базальні ядра. Утворення та шляхи циркуляції спинномозкової рідини. Чутливі та рухові провідні шляхи.	2
22	Органи зору та слуху. Черепні нерви.	2
23	Серцево-судинна система. Серце. Судини великого та малого кіл кровообігу. Судини голови та шиї.	2
24	Судини грудної порожнини. Судини черевної порожнини.	2
25	Судини верхньої кінцівки. Судини поясу та вільної верхньої кінцівки.	2
26	Судини нижньої кінцівки. Судини тазу та вільної нижньої кінцівки.	2
27	Лімфатична система. Будова лімфатичних судин і вузлів. Основні шляхи відтоку лімфи.	2
28	Спинномозкові нерви. Шийне сплетення. Плечове сплетення: топографія, гілки, ділянки іннервації.	
29	Грудні нерви. Поперекове і крижове сплетення: топографія, гілки, ділянки іннервації.	
30	Автономна нервова система. Симпатичний і парасимпатичний відділи.	
Разом		**44**

4.3.3. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

4.3.4. Курсова робота

Курсова робота (проєкт) з освітньої компоненти «Анатомія людини» ОПП та навчальним планом не передбачена.

4.3.5. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проєкт)

Окремі години на ІНДР навчальним планом не передбачені. За бажанням здобувача освіти окремі навчально-дослідні завдання можуть виконуватися як вибіркова складова самостійної роботи та враховуватися в поточному оцінюванні відповідно до критеріїв, визначених викладачем.

Орієнтовна тематика:

1. Антропометричні методи дослідження в анатомії та анатомічні точки вимірювання.
2. Анатомічні основи постави та типові варіанти конституції тіла людини.
3. Вікові та статеві особливості таза і їх функціональне значення.
4. Функціональна анатомія м’язових ланцюгів верхньої та нижньої кінцівок.
5. Топографія периферичних нервів і судин як основа безпечної професійної практики фізичного терапевта.

4.3.6. Теми самостійної роботи здобувачів освіти

№ з/п	Назва теми / зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	До теми 1. Методи анатомічного дослідження. Антропометричні орієнтири, осі та площини; робота з міжнародною анатомічною термінологією.	4
2	До теми 2. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
3	До теми 3. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
4	До теми 4. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
5	До теми 5. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
6	До теми 6. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
7	До теми 7. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
8	До теми 8. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
9	До теми 9. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
10	До теми 10. Функціональна анатомія м’язів тулуба; вплив рухової активності, праці та зовнішніх чинників на м’язово-скелетну систему.	4
11	До теми 11. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
12	До теми 12. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
13	До теми 13. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
14	До теми 14. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
15	До теми 15. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
16	До теми 16. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
17	До теми 17. Функціональна анатомія ендокринної та імунної систем; зв’язок будови органів з їх функціями.	4
18	До теми 18. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
19	До теми 19. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
20	До теми 20. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
21	До теми 21. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
22	До теми 22. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
23	До теми 23. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
24	До теми 24. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
25	До теми 25. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
26	До теми 26. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4

№ з/п	Назва теми / зміст самостійної роботи	Кількість годин
27	До теми 27. Шляхи відтоку лімфи від органів грудної та черевної порожнин; регіонарні лімфатичні вузли.	4
28	До теми 28. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
29	До теми 29. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
30	До теми 30. Опрацювання теоретичного матеріалу, анатомічної термінології та атласів за темою.	4
Разом		**120**

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

Змістовий модуль	Обсяг СР, год	Академічний контроль	Бали	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Остеосиндесмологія	36	усне/тестове опитування, перевірка практичних і самостійних завдань	враховується у поточному оцінюванні	1–9 тижні відповідного семестру
Змістовий модуль 2. Міологія	24	усне/тестове опитування, перевірка практичних і самостійних завдань	враховується у поточному оцінюванні	10–15 тижні відповідного семестру
Змістовий модуль 3. Спланхнологія	16	усне/тестове опитування, перевірка практичних і самостійних завдань	враховується у поточному оцінюванні	1–4 тижні відповідного семестру
Змістовий модуль 4. Центральна нервова система та органи чуття	12	усне/тестове опитування, перевірка практичних і самостійних завдань	враховується у поточному оцінюванні	5–7 тижні відповідного семестру
Змістовий модуль 5. Серцево-судинна, лімфатична та периферична нервова системи	32	усне/тестове опитування, перевірка практичних і самостійних завдань	враховується у поточному оцінюванні	8–15 тижні відповідного семестру

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації: словесні – лекція, пояснення, розповідь, бесіда; наочні – демонстрація анатомічних моделей, атласів, схем, зображень і цифрових 3D-моделей; практичні – розпізнавання структур, робота з анатомічними орієнтирами, навчальні вправи.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, проблемно-пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: робота під керівництвом викладача; самостійна робота з підручниками, атласами та електронними ресурсами; виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

Навчальні дискусії; постановка професійно орієнтованих запитань; створення ситуацій пізнавальної новизни; аналіз анатомічних основ рухів і клініко-анатомічних прикладів у межах компетентності освітньої компоненти; використання 3D-візуалізацій, схем та інтерактивних завдань.

5.3. Інклюзивні методи навчання

Методика навчання адаптується до індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти. За потреби застосовуються доступні формати навчальних матеріалів, гнучкі способи виконання завдань і альтернативні канали сприйняття інформації.

- для здобувачів освіти з порушеннями слуху – візуалізація матеріалу, текстові інструкції, субтитровані відеоматеріали, за потреби переклад жестовою мовою;
- для здобувачів освіти з порушеннями зору – сумісні з програмами екранного доступу електронні матеріали, словесний опис анатомічних об’єктів, аудіоматеріали, тактильні моделі за наявності;
- для здобувачів освіти з порушеннями опорно-рухового апарату – безбар’єрна організація робочого місця, цифрові матеріали, альтернативні способи введення відповідей, дистанційний доступ за потреби;
- для здобувачів освіти з когнітивними труднощами – структурування матеріалу на невеликі блоки, повторення, схеми, візуальні опори та поетапні інструкції;
- для здобувачів освіти, яким необхідна психолого-педагогічна підтримка, – передбачувана структура заняття, безпечне навчальне середовище, індивідуалізація темпу в межах вимог освітньої програми.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Освітня компонента оцінюється за модульно-рейтинговою системою та містить один навчальний модуль, структурований у п’ять змістових модулів. Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

У 1 семестрі підсумковим контролем є залік. У 2 семестрі поточна робота становить не більше 60 балів, а підсумковий екзамен – не більше 40 балів. Позитивна семестрова оцінка визначається за національною шкалою та шкалою ECTS.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Повні, систематичні й міцні знання навчального матеріалу; вільне володіння анатомічною термінологією; правильне розпізнавання і топографічний опис структур; самостійне застосування знань у професійно орієнтованих завданнях.
«добре»	Повні та систематичні знання основного матеріалу; правильне виконання більшості практичних завдань; поодинокі неточності, які не змінюють суті відповіді та виправляються самостійно або після уточнювального запитання.
«задовільно»	Знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання; часткові труднощі з термінологією, топографією або практичним розпізнаванням структур; помилки можуть бути усунуті з допомогою викладача.
«незадовільно»	Фрагментарні початкові уявлення про предмет; суттєві помилки у визначенні та описі анатомічних структур; неспроможність виконати базові практичні завдання без повторного опрацювання матеріалу.

Загальна оцінка з освітньої компоненти: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою	Національна шкала (екзамен)	Національна шкала (залік)	ECTS	Характеристика
90–100	відмінно (5)	зараховано	A	відмінно
82–89	добре (4)	зараховано	B	добре (дуже добре)
75–81	добре (4)	зараховано	C	добре
64–74	задовільно (3)	зараховано	D	задовільно
60–63	задовільно (3)	зараховано	E	задовільно (достатньо)
35–59	незадовільно (2)	не зараховано	FX	з можливістю повторного складання
1–34	незадовільно (2)	не зараховано	F	з обов’язковим повторним вивченням компоненти

6.2. Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж семестру

І семестр (залік). Максимум – 100 балів: робота на практичних заняттях – до 45 балів; виконання та захист завдань самостійної роботи – до 15 балів; модульні контрольні роботи за змістовими модулями 1–2 – до 40 балів. Залік виставляється автоматично за умови набрання не менше 60 балів та виконання обов’язкових видів роботи. У разі необхідності повторного складання або підвищення результату контроль проводиться за процедурою, визначеною чинними положеннями Університету.

ІІ семестр (іспит). Максимум за теоретичний і практичний курс – 60 балів: робота на практичних заняттях – до 30 балів; самостійна робота – до 15 балів; модульні контрольні роботи за змістовими модулями 3–5 – до 15 балів. Підсумковий екзамен – до 40 балів. Сума за семестр – до 100 балів.

Семестр	Вид роботи	Кількість/періодичність	Максимум балів	Разом
1	Робота на практичних заняттях	15 занять	45	
1	Самостійна робота	15 тематичних завдань	15	
1	Модульний контроль	2 змістові модулі	40	100
2	Робота на практичних заняттях	15 занять	30	
2	Самостійна робота	15 тематичних завдань	15	
2	Модульний контроль	3 змістові модулі	15	60
2	Екзамен	підсумковий контроль	40	100

7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ (ЗАЛІКУ)

1. Анатомія як наука: предмет, методи дослідження, осі та площини тіла, анатомічна номенклатура.
2. Кістка як орган. Класифікація, будова і розвиток кісток.
3. Хребець: загальний план будови. Особливості шийних, грудних і поперекових хребців.
4. Крижова кістка, куприк, ребра і груднина: будова та функціональне значення.
5. Класифікація з'єднань кісток. Будова суглоба. Основні осі й види рухів.
6. З'єднання хребців і хребтовий стовп у цілому. Фізіологічні вигини.
7. З'єднання хребтового стовпа з черепом. Атланто-потиличний та атланто-осьові суглоби.
8. З'єднання ребер із хребтом і грудниною. Грудна клітка у цілому.
9. Кістки мозкового відділу черепа, склепіння та основа черепа.
10. Кістки лицевого відділу черепа. Скронево-нижньощелепний суглоб.
11. Кістки плечового пояса та вільної верхньої кінцівки.
12. Суглоби та інші з'єднання верхньої кінцівки. Основні рухи.
13. Кістки тазового пояса та вільної нижньої кінцівки.
14. Таз у цілому. Статеві відмінності та основні анатомічні орієнтири.
15. Суглоби вільної нижньої кінцівки. Склепіння стопи та їх функціональне значення.
16. М'яз як орган. Класифікація м'язів. Допоміжний апарат м'язів.
17. М'язи та фасції спини і грудей. Діафрагма.
18. М'язи та фасції живота. Піхва прямого м'яза, біла лінія живота, пахвинний канал.
19. М'язи та фасції голови і шиї. Топографічні ділянки шиї.
20. М'язи плечового пояса і вільної верхньої кінцівки. Функціональні групи.
21. Фасції та топографічні утворення верхньої кінцівки.
22. М'язи тазового пояса і вільної нижньої кінцівки. Функціональні групи.
23. Фасції та топографічні утворення нижньої кінцівки.
24. Анатомічні основи основних рухів тулуба та кінцівок.
25. Загальний план будови внутрішніх органів. Принципи будови порожнистих і паренхіматозних органів.
26. Ротова порожнина, глотка, стравохід і шлунок: будова та топографія.
27. Тонка і товста кишки: відділи, будова, топографія та відмінності.
28. Печінка та підшлункова залоза: будова і топографія.
29. Очеревина: будова, похідні, взаємовідношення з органами.
30. Органи імунної та ендокринної систем: загальна анатомічна характеристика.
31. Носова порожнина, приносові пазухи та гортань.
32. Трахея, бронхи, легені та плевра: будова і топографія.
33. Нирки, сечоводи, сечовий міхур і сечівник: будова та топографія.
34. Чоловічі статеві органи: будова і топографія.
35. Жіночі статеві органи: будова і топографія.
36. Спинний мозок: зовнішня та внутрішня будова, оболони, сегментарний апарат.
37. Стовбур головного мозку: довгастий мозок, міст, середній мозок.
38. Мозочок і проміжний мозок: будова та основні зв'язки.
39. Кінцевий мозок: півкулі, кора, біла речовина та базальні ядра.
40. Шлуночки головного мозку та циркуляція спинномозкової рідини.
41. Основні чутливі провідні шляхи центральної нервової системи.
42. Основні рухові провідні шляхи центральної нервової системи.
43. Орган зору: будова очного яблука та допоміжного апарату.
44. Орган слуху і рівноваги: зовнішнє, середнє та внутрішнє вухо.
45. Черепні нерви: класифікація, загальні принципи будови та основні зони іннервації.
46. Серце: положення, зовнішня та внутрішня будова, клапанний апарат.
47. Провідна система серця. Вінцеве кровопостачання.
48. Велике і мале кола кровообігу. Аорта та її основні відділи.
49. Артерії та вени голови і шиї.
50. Судини грудної порожнини.
51. Судини черевної порожнини та ворітна система печінки.
52. Артерії та вени верхньої кінцівки.
53. Артерії та вени таза і нижньої кінцівки.
54. Лімфатична система: судини, вузли, протоки. Основні шляхи відтоку лімфи.

55. Спинномозковий нерв: утворення, гілки. Шийне сплетення.
56. Плечове сплетення: формування, основні гілки та ділянки іннервації.
57. Грудні нерви. Поперекове сплетення: формування, гілки, ділянки іннервації.
58. Крижове сплетення: формування, основні гілки та ділянки іннервації.
59. Автономна нервова система: загальний план будови та відмінності від соматичної.
60. Симпатичний і парасимпатичний відділи автономної нервової системи: центри, периферичні утворення, основні зони іннервації.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти на екзамені

Поточна робота у 2 семестрі	Підсумковий екзамен	Сума
не більше 60	не більше 40	не більше 100

БІЛЕТИ ДО ЕКЗАМЕНУ (за формою)

Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»
Вінницький соціально-економічний інститут
КАФЕДРА РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Освітній ступінь: бакалавр
Спеціальність: І7 «Терапія та реабілітація»
Освітня компонента: ОК 2.3 «Анатомія людини»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____
1. _____
2. _____
3. _____

Затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ___ від «___» _____ 2026 року.
Завідувач кафедри _____ _____
Екзаменатор _____ _____

Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Бал за екзамен	Національна оцінка	Оцінка	ECTS	Характеристика
36–40	відмінно	5	A	відмінно
30–35	добре	4	B/C	добре
24–29	задовільно	3	D/E	задовільно
14–23	незадовільно	2	FX	з можливістю повторного складання
1–13	незадовільно	2	F	з обов’язковим повторним вивченням компоненти

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- робоча програма та силабус освітньої компоненти;
- конспекти/презентації лекцій;
- методичні матеріали до практичних занять і самостійної роботи;
- анатомічні атласи, схеми, навчальні моделі та ілюстративні матеріали;
- тестові та контрольні завдання для поточного, модульного і підсумкового контролю;
- матеріали курсу на платформі Moodle.

8.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для здобувачів освіти з інвалідністю

Використовуються навчальні відео, анатомічні анімації, електронні атласи та 3D-візуалізації, рекомендовані викладачем і розміщені або посилання на які розміщені в Moodle. Для забезпечення доступності матеріали за можливості надаються із субтитрами, текстовими описами, сумісними з екранним доступом файлами та альтернативними форматами відповідно до індивідуальних освітніх потреб.

8.2. Глосарій (термінологічний словник)

№	Термін	Коротке визначення
1	*Anatomia*	анатомія; наука про форму, будову, топографію і розвиток організму.
2	*Systema skeletale*	скелетна система.
3	*Articulatio*	суглоб.
4	*Musculus*	м’яз.
5	*Fascia*	фасція.
6	*Cranium*	череп.
7	*Thorax*	грудна клітка.
8	*Pelvis*	таз.
9	*Cavitas*	порожнина.
10	*Viscera*	внутрішні органи.
11	*Systema nervosum centrale*	центральна нервова система.
12	*Systema nervosum peripherіcum*	периферична нервова система.
13	*Systema nervosum autonomicum*	автономна нервова система.
14	*Cor*	серце.
15	*Arteria*	артерія.
16	*Vena*	вена.
17	*Vas lymphaticum*	лімфатична судина.
18	*Nodus lymphaticus*	лімфатичний вузол.
19	*Medulla spinalis*	спинний мозок.
20	*Encephalon*	головний мозок.

8.3. Рекомендована література

Основна

1. Головацький А. С., Черкасов В. Г., Сапін М. Р. та ін. Анатомія людини: підручник: у 3 т. Т. 1. 9-те вид., доопрац. Вінниця: Нова Книга, 2022. 368 с.
2. Головацький А. С., Черкасов В. Г., Сапін М. Р. та ін. Анатомія людини: підручник: у 3 т. Т. 2. 7-ме вид., доопрац. Вінниця: Нова Книга, 2019. 456 с.
3. Головацький А. С., Черкасов В. Г., Сапін М. Р. та ін. Анатомія людини: підручник: у 3 т. Т. 3. 6-те вид., доопрац. Вінниця: Нова Книга, 2019. 376 с.
4. Черкасов В. Г., Кравчук С. Ю. Анатомія людини. Вінниця: Нова Книга, 2023. 640 с.

5. Черкасов В. Г., Бобрик І. І., Гумінський Ю. Й., Ковальчук О. І. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти). Вінниця: Нова Книга, 2010. 392 с.
6. Drake R. L., Vogl A. W., Mitchell A. W. M. Gray's Atlas of Anatomy. Elsevier, 2020.
7. Netter F. H. Atlas of Human Anatomy. 7th ed. Elsevier, 2018.

Допоміжна

1. Черкасов В. Г., Гумінський Ю. Й., Черкасов Е. В., Школьніков В. С. Історія анатомії (хронологія розвитку та видатні анатоми). Луганськ: ТОВ «Віртуальна реальність», 2012. 148 с.
2. Неттер Ф. Атлас анатомії людини. 7-ме вид. Київ: Медицина, 2023. 656 с.
3. Martini F. Anatomical Atlas of the Human Body / українське видання за наук. ред. В. Г. Черкасова. Київ: ВСВ «Медицина», 2018.
4. Moore K. L., Dalley A. F., Agur A. M. R. Clinically Oriented Anatomy. 7th ed.
5. Weir J., Abrahams P. H. Imaging Atlas of Human Anatomy. 6th ed. Elsevier, 2020.
6. Ross and Wilson. Anatomy and Physiology. Elsevier, 2022.

Статті викладача та здобувачів освіти

Добираються викладачем відповідно до тем змістових модулів, актуальності публікацій і завдань самостійної/індивідуальної роботи.

Перелік періодичних видань

Використовуються актуальні фахові видання з анатомії, морфології, фізичної терапії та реабілітації, доступні через бібліотечні електронні ресурси та Національну бібліотеку України імені В. І. Вернадського.

8.4. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
3. Платформа Moodle Університету «Україна»: http://vo.ukraine.edu.ua/.
4. TeachMeAnatomy: https://teachmeanatomy.info/.
5. Complete Anatomy / 3D4Medical: https://3d4medical.com/.
6. Visible Body: https://www.visiblebody.com/.
7. Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 227 «Терапія та реабілітація» (зі змінами, наказ МОН України від 29.10.2024 № 1541).
8. Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю І7 «Терапія та реабілітація», 2026.

8.5. Сертифікаційні програми (електронні курси)

Обов'язкові сертифікаційні програми для освітньої компоненти не передбачені. Результати неформальної освіти з анатомії людини можуть визнаватися за наявності відповідності результатам навчання компоненти та відповідно до чинного порядку Університету.

8.6. Фахові періодичні видання України з освітньої компоненти

Конкретний перелік фахових періодичних видань щороку актуалізується викладачем відповідно до чинного Переліку наукових фахових видань України та тематики анатомії, морфології, фізичної терапії і реабілітації.

8.7. Універсальні та спеціалізовані інформаційні системи і програмні продукти для опанування освітньої компоненти

Назва	Призначення	Умови використання
Moodle Університету «Україна»	розміщення матеріалів, завдань, тестування, комунікація	відповідно до облікового запису здобувача освіти
Complete Anatomy / 3D4Medical	3D-візуалізація анатомічних структур	за наявності доступу; демонстраційні/ліцензійні можливості
Visible Body	3D-атлас та навчальна візуалізація	за наявності доступу

Назва	Призначення	Умови використання
Офісні та PDF-засоби перегляду	робота з презентаціями, схемами, методичними матеріалами	стандартне програмне забезпечення

9. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Форми занять	Наявне/базове матеріально-технічне забезпечення	Необхідне та рекомендоване забезпечення
Лекція	аудиторія, кафедральна дошка/екран для проєкції	ноутбук/комп'ютер, мультимедійний проєктор, презентації та цифрові анатомічні матеріали
Практичне заняття	навчальна аудиторія, анатомічні атласи та ілюстративні матеріали	анатомічні моделі/муляжі та скелет (за наявності), ноутбук/проєктор, цифрові 3D-атласи, матеріали для роботи з анатомічними орієнтирами
Самостійна робота	Moodle та електронні навчальні матеріали	пристрій з доступом до Інтернету, електронні атласи й рекомендовані інформаційні ресурси

Примітка: перелік конкретного обладнання та цифрових ресурсів уточнюється кафедрою відповідно до фактичного оснащення аудиторій і доступних ліцензій на момент викладання освітньої компоненти.